

V Bruselu dne 22.9.2021
COM(2021) 596 final

**ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ, HOSPODÁŘSKÉMU A
FINANČNÍMU VÝBORU A VÝBORU PRO ZAMĚSTNANOST**

**Zpráva o evropském nástroji pro dočasnou podporu na zmírnění rizik nezaměstnanosti
v mimořádné situaci (SURE) v důsledku rozšíření onemocnění COVID-19 podaná podle
článku 14 nařízení Rady (EU) 2020/672**

Nástroj SURE: rok poté

SHRNUTÍ

Nový nástroj, jenž byl rychle zaveden pro reakci na socioekonomický dopad pandemie

Tato zpráva je druhou pololetní zprávou o evropském nástroji pro dočasnou podporu na zmírnění rizik nezaměstnanosti v mimořádné situaci (SURE). Představuje dosavadní fungování a využívání tohoto nástroje a přezkoumává jeho socioekonomické dopady. Nástroj SURE je krizovým nástrojem ve výši 100 miliard EUR, který vytvořila Evropská unie (EU) s cílem pomoci členským státům chránit pracovní místa a příjmy pracovníků v souvislosti s pandemií COVID-19. Nástroj SURE je rovněž silným vyjádřením solidarity mezi členskými státy prostřednictvím EU: všechny členské státy souhlasily, že EU poskytnou dvoustranné záruky, aby si Unie mohla půjčovat na trzích za velmi příznivých podmínek k financování úvěrů nástroje SURE.

Provádění nástroje bylo rychlé a bezproblémové. Komise navrhla nařízení SURE v rámci počáteční reakce EU na pandemii dne 2. dubna 2020 a Rada nařízení přijala dne 19. května 2020. Dne 22. září 2020, tj. poté, co všechny členské státy podepsaly dohody o zárukách, bylo zpřístupněno finanční krytí ve výši 100 miliard EUR. Komise urychlila provádění nástroje, přičemž úzce spolupracovala s členskými státy. Většina poskytnuté finanční pomoci byla vyplacena za pouhých sedm měsíců, od října 2020 do května 2021. V červnu 2021 získal nástroj SURE cenu evropského veřejného ochránce práv za řádnou správu v kategorii *poskytování služeb zaměřených na občany*.

EU vůbec poprvé vydala sociální dluhopisy, aby financovala pomoc členským státům v rámci nástroje SURE. Kromě požadavků nařízení SURE poskytuje tato zpráva rovněž příslušné informace podle rámce pro sociální dluhopisy EU SURE, zejména pokud jde o přidělování výnosů z nástroje SURE, druh výdajů a dopad nástroje. Potvrzuje rovněž, že výdaje nástroje SURE byly v souladu s cíli OSN v oblasti udržitelného rozvoje.

Velká odezva, která se od vydání první pololetní zprávy dále zvýšila

Poptávka členských států po finanční pomoci v rámci nástroje SURE byla silná, a to i v první polovině roku 2021. Od zavedení nástroje přidělila Rada na základě návrhů Komise více než 94 % celkového finančního krytí ve výši 100 miliard EUR devatenácti členským státům. V březnu 2021, po zveřejnění první pololetní zprávy o nástroji SURE, byla finanční pomoc v rámci nástroje SURE poskytnuta Estonsku. Po opětovném zhoršení pandemie podalo šest členských států, které již nástroj SURE využívaly (Belgie, Kypr, Řecko, Litva, Lotyšsko a Malta), v polovině března 2021 další nové žádosti o dodatečné finanční prostředky. Tyto žádosti o navýšení prostředků v celkovém objemu 3,7 miliardy EUR byly rychle zpracovány Komisí (na konci března) a schváleny Radou (v polovině dubna).

Komise již vyplatila 95 % celkové finanční pomoci z nástroje SURE, kterou Rada členským státům poskytla, prostřednictvím úvěrů „back-to-back“ na základě emise dluhopisů EU. Po první pololetní zprávě v období od března do května 2021 Komise úspěšně vydala jménem EU další sociální dluhopisy SURE v hodnotě 36 miliard EUR. Zájem investorů byl i nadále silný navzdory tomu, že podmínky na trhu byly ve srovnání s rokem 2020 a se začátkem roku 2021

náročnější. To umožnilo opět získat příznivé cenové podmínky. Dne 9. března 2021 Komise úspěšně uskutečnila pátou emisi dluhopisů SURE ve výši 9 miliard EUR. Šestá emise dluhopisů SURE dne 23. března 2021 sestávala ze dvou tranší v celkové hodnotě 13 miliard EUR. Sedmá emise dluhopisů SURE v hodnotě více než 14,1 miliardy EUR byla úspěšně provedena dne 18. května 2021. Částka získaná Komisí v rámci těchto tří emisí byla členskými státy vyplacena po pěti pracovních dnech. Průměrná splatnost částek vyplacených členskými státy je 14,5 roku, tedy blízko maxima 15 let, jež stanoví prováděcí rozhodnutí Rady.

Využití nástroje SURE přijímacími členskými státy

Odhaduje se, že nástroj SURE v roce 2020 podpořil přibližně 31 milionů lidí a 2,5 milionu podniků. To představuje více než čtvrtinu celkové zaměstnanosti v přijímajících členských státech. Konkrétně nástroj SURE podpořil v roce 2020 přibližně 22,5 milionu zaměstnanců a 8,5 milionu samostatně výdělečně činných osob, na něž se vztahovaly režimy zkrácené pracovní doby a podobná opatření.

Celkové veřejné výdaje na opatření způsobilá pro nástroj SURE se od první zprávy výrazně zvýšily. Podle aktualizovaných zpráv přijímajících členských států se nyní očekává, že dosáhnou 114 miliard EUR, což je více než 94 miliard podpořených nástrojem SURE. Tato skutečnost zdůrazňuje význam opatření způsobilých pro nástroj SURE z pohledu členských států.

Podle zpráv členských států představují plánované výdaje pouze 10 % celkových výdajů na opatření podporovaná nástrojem SURE. Oproti tomu v první pololetní zprávě v březnu 2020 tato hodnota činila 20 % a v srpnu 2020, kdy o podporu z nástroje SURE poprvé požádalo 17 členských států, pak 54 %.

Šestnáct z devatenácti členských států využívajících nástroj SURE využilo podporu na financování programů zkrácené pracovní doby. V první polovině roku 2021 řada členských států podporovaná nástrojem SURE rozšířila své režimy zkrácené pracovní doby v reakci na nové vlny pandemie. Šest členských států, které na začátku roku 2021 požádaly o navýšení prostředků z nástroje SURE, buď změnilo koncepci režimů, které již nástroj SURE využívaly, nebo zavedlo nová opatření. Do srpna 2021 většina členských států, které využily nástroj SURE k financování režimů zkrácené pracovní doby, podporu dosud neukončila, ačkoli některé členské státy již přestaly režimy zkrácené pracovní doby používat.

Na podporu režimů zkrácené pracovní doby přidělily členské státy více než polovinu celkové částky finanční pomoci v rámci nástroje SURE. Více než 40 % bylo určeno na podporu podobných opatření, včetně téměř jedné třetiny na opatření pro samostatně výdělečně činné osoby, zatímco pouze 5 % bylo přiděleno na opatření související se zdravím, což potvrdilo jejich „doplňkovou“ povahu v souladu s nařízením SURE.

Míra čerpání finanční pomoci poskytnuté v rámci nástroje SURE se pro převážnou většinu členských států na základě informací, které poskytly, jeví jako vysoká. Míra čerpání bude podrobněji sledována ve třech členských státech, které v současné době vykazují nižší plánované veřejné výdaje, než je částka poskytnutá v rámci nástroje SURE, ale rovněž se zavázaly případné

problémy řešit. V jednom členském státě, kde je oživení silnější, než se očekávalo, je míra čerpání potenciálně nízká.

První posouzení dopadu nástroje SURE

Vnitrostátní opatření na trhu práce podporovaná nástrojem SURE pravděpodobně snížila v roce 2020 nezaměstnanost téměř o 1,5 milionu lidí. Tohoto snížení bylo dosaženo udržením zaměstnanců v jejich podnicích a zachováním samostatné výdělečné činnosti. Rovněž to vysvětluje, proč byl nárůst míry nezaměstnanosti v roce 2020 ve všech přijímajících členských státech zanedbatelný a zřetelně mírnější než během celosvětové finanční krize, a to navzdory závažnějšímu poklesu HDP v roce 2020.

Tato skutečnost je pak klíčovou podmínkou pro prognózu silného hospodářského oživení na rok 2021. Udržení disponibilní pracovní síly ve spojení s podniky rovněž pomohlo podpořit rychlé oživení v roce 2021 a mohlo by zároveň provázet pomalejší, avšak nezbytné úpravy v nejhůře zasažených odvětvích nebo v odvětvích postižených trvalými dopady. V důsledku toho se očekává, že průměrná ztráta HDP za poslední dva roky bude nižší než v prvních dvou letech celosvětové finanční krize.

Finanční pomoc prostřednictvím nástroje SURE rovněž vedla k významným rozpočtovým úsporám ve výši 8,2 miliardy EUR u úrokových plateb přijímajících členských států. Tento údaj se od první pololetní zprávy zvýšil, a to v důsledku dalších tří výplat prostředků. Úspory lze přičíst příznivým úvěrovým podmínkám, které EU nabízí, a dlouhé průměrné splatnosti úvěrů v délce téměř 15 let.

Pokračování mimořádných událostí, které odůvodňují použití nástroje SURE

Nejistota spojená s hospodářským výhledem zůstává vysoká, i když rizika jsou celkově vyvážená. Cíle EU naočkovat do konce léta 70 % dospělé populace bylo dosaženo. Kromě toho hospodářské oživení nabylo na dynamice, přičemž krátkodobý výhled evropského hospodářství je nyní příznivější, než se jevílo na jaře 2021. Varianta delta viru SARS-CoV-2 se však rychle rozšířila a pokrok v očkovacích kampaních se v některých zemích zpomaluje.

Oživení vyžaduje, aby fiskální politika postupně přešla od dočasné mimořádné pomoci, například z nástroje SURE, k cílenějším a na budoucnost orientovaným opatřením na podporu oživení. Ta by měla zahrnovat aktivní politiky na trhu práce v souladu s doporučením Komise o účinné aktivní podpoře zaměstnanosti po krizi COVID-19 (EASE)¹. Zároveň zůstává do konce roku 2022 v rámci nástroje SURE k dispozici téměř 6 miliard EUR, které by mohly být využity k dalšímu řešení závažných narušení ekonomiky způsobených pandemií COVID-19.

¹ https://ec.europa.eu/info/publications/commission-recommendation-effective-active-support-employment-ease_en

Úvod

Tato zpráva je druhou pololetní zprávou o evropském nástroji pro dočasnou podporu na zmírnění rizik nezaměstnanosti v mimořádné situaci (SURE). Program SURE vytvořila Evropská unie (EU) v květnu 2020 s cílem pomoci členským státům chránit pracovní místa a příjmy pracovníků během pandemie COVID-19². Poskytuje žádajícím členským státům finanční pomoc Unie ve formě půjček za zvýhodněných podmínek. V rámci nástroje SURE je k dispozici finanční pomoc ve výši až 100 miliard EUR na financování programů členských států, které se týkají zkrácené pracovní doby nebo podobných opatření zaměřených na ochranu zaměstnanců a samostatně výdělečně činných osob a doplňkově na opatření související se zdravím, zejména na pracovišti. V červnu 2021 získal nástroj SURE cenu evropského veřejného ochránce práv za řádnou správu za dosažení „vynikajících výsledků v poskytování služeb zaměřených na občany“.

Tato pololetní zpráva je zákonnou povinností. Přijímá ji Evropská komise (dále jen „Komise“) v souladu s článkem 14 nařízení Rady (EU) 2020/672 (nařízení SURE)³, aby splnila svou povinnost předložit zprávu Evropskému parlamentu, Radě, Hospodářskému a finančnímu výboru a Výboru pro zaměstnanost⁴. Příští zpráva má být předložena do konce března 2022. Konečným termínem, do něhož mohly být informace do této zprávy zahrnuty, byl pro podávání zpráv členskými státy konec června 2021 a pro epidemiologické a hospodářské údaje začátek září 2021.

Pokud jde o hlavní úspěchy nástroje SURE do srpna 2021, tato zpráva v zásadě potvrzuje kladné hodnocení z první zprávy. Její hlavní zjištění lze shrnout takto:

- odhaduje se, že v roce 2020 podpořil nástroj SURE přibližně 31 milionů osob a 2,5 milionu podniků,
- opatření na vnitrostátních trzích práce podporovaná nástrojem SURE pomohla v roce 2020 zabránit nezaměstnanosti téměř 1,5 milionu lidí,
- o finanční pomoc v rámci nástroje SURE požádalo a obdrželo ji devatenáct členských států,
- šesti z nich poskytla Rada v dubnu 2021 dodatečnou podporu („navýšení“),
- bylo přiděleno více než 94 miliard EUR a vyplaceno téměř 90 miliard EUR,
- více než polovinu finanční pomoci v rámci nástroje SURE přidělily členské státy na podporu režimů zkrácené pracovní doby a více než 40 % na podporu podobných opatření, včetně téměř jedné třetiny na opatření pro samostatně výdělečně činné osoby, přičemž

² Nástroj SURE navazuje na směry politiky Komise pro období 2019–2024, v nichž Komise navrhla evropský systém zajištění dávek v nezaměstnanosti s cílem chránit evropské občany a snížit tlak na veřejné finance během vnějších otřesů. Nástroj byl zřízen v návaznosti na šíření viru COVID-19 v Evropě přijetím nařízení Rady (EU) 2020/672 dne 19. května 2020 na základě návrhu Komise ze dne 2. dubna 2020.

³ Nařízení Rady (EU) 2020/672 ze dne 19. května 2020 o zřízení evropského nástroje pro dočasnou podporu na zmírnění rizik nezaměstnanosti v mimořádné situaci (SURE) v důsledku rozšíření onemocnění COVID-19 (Úř. věst. L 159, 20.5.2020, s.1, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:32020R0672&from=cs>).

⁴ Podle článku 14 nařízení podává Komise zprávu o využití finanční pomoci, včetně nesplacených částek a použitelného splátkového kalendáře v rámci nástroje SURE, a o trvání mimořádných událostí, které odůvodňují používání nařízení SURE (pandemie COVID-19).

pouze 5 % bylo přiděleno na opatření související se zdravím, která jsou v souladu s nařízením SURE „doplňková“,

- míry čerpání finanční pomoci poskytnuté v rámci nástroje SURE se s výjimkou jednoho členského státu zdají být vysoké, přičemž ve dvou dalších členských státech jsou pečlivě sledovány⁵,
- odhaduje se, že členské státy ušetřily na platbách úroků celkem 8,2 miliardy EUR,
- po „navýšení“ je v rámci nástroje SURE do konce roku 2022 stále k dispozici téměř 6 miliard EUR, které by mohly být využity k dalšímu řešení závažných narušení ekonomiky způsobených pandemií COVID-19.

Tato zpráva aktualizuje informace obsažené v první pololetní zprávě o nástroji SURE a v některých oblastech analýzu rozšiřuje. Týká se institucionálního vývoje od uzávěrky první zprávy, tj. 26. února 2021, včetně poskytnutí finanční pomoci Estonsku a poskytnutí další podpory („navýšení“) šesti členským státům na základě jejich žádostí v tomto smyslu. Podává informace o posledních třech výplatách od té doby. Aktualizuje analýzu z první zprávy, zejména pokud jde o veřejné výdaje členských států, na něž se vztahuje nástroj SURE (na základě aktualizovaných zpráv poskytnutých členskými státy v červnu 2021), a o měření dopadu nástroje SURE (na základě nejnovějších makroekonomických a finančních údajů). Rovněž rozšiřuje analýzu, zejména pokud jde o podíl dotčených zaměstnanců / samostatně výdělečně činných osob a podniků.

Tato zpráva nastiňuje dosavadní využívání nástroje SURE a přezkoumává jeho socioekonomické dopady. Je rozdělena do pěti oddílů. Oddíl I popisuje finanční pomoc poskytnutou členským státům, včetně vyplacených a nesplacených částek a příslušného splátkového kalendáře. Oddíl II shrnuje celkové veřejné výdaje členských států na vnitrostátní opatření podporovaná nástrojem SURE⁶. V oddíle III je aktualizována a rozšířena předběžná analýza dopadu nástroje SURE uvedená v první zprávě, včetně změn v oblasti nezaměstnanosti a úspor na úrocích, které nástroj SURE členským státům přinesl. Oddíl IV se zabývá okolnostmi, které odůvodňují pokračování nástroje SURE, zejména pokračujícím dopadem pandemie. Oddíl V uvádí příslušné zprávy, jež je třeba podávat podle oddílu 2.4 rámce pro sociální dluhopisy nástroje EU SURE a které jsou začleněny do této zprávy⁷.

I. VYUŽITÍ FINANČNÍ POMOCI V RÁMCI NÁSTROJE SURE: POSKYTNUTÉ A VYPLACENÉ ČÁSTKY A DALŠÍ FINANČNÍ ASPEKTY

1.1 Přehled přijímajících členských států, poskytnutých částek a nesplacených částek

⁵ Čerpání je zde definováno jako míra, v jaké členský stát vynakládá finanční prostředky, které mu Rada poskytla, na způsobilá opatření.

⁶ Oddíly I a II se týkají využití finanční pomoci v rámci nástroje SURE podle čl. 14 odst. 1 nařízení SURE.

⁷ https://ec.europa.eu/info/strategy/eu-budget/eu-borrower/eu-borrowing-activities/eu-sure-social-bond-framework_en

V únoru 2021 o finanční pomoc z nástroje SURE požádal další členský stát, Estonsko. Rada finanční pomoc poskytla dne 22. března 2021 na základě návrhu Komise ze dne 26. února 2021⁸. Celkový počet přijímajících členských států se tak zvýšil na devatenáct.

Po opětovném zhoršení pandemie podalo šest členských států, které již nástroj SURE využívaly, v prvním čtvrtletí roku 2021 žádost o dodatečnou finanční pomoc v rámci nástroje SURE. V průběhu března 2021 požádaly Belgie, Kypr, Řecko, Litva, Lotyšsko a Malta o navýšení původních částek, které jim Rada poskytla v roce 2020.

Tabulka 1: Přehled podpory poskytnuté v rámci nástroje SURE (v EUR)

<i>Členský stát</i>	<i>Celková poskytnutá částka*</i>	<i>Z toho navýšení</i>	<i>Vyplacená částka*</i>	<i>Nesplacená částka</i>
Belgie	8 197 530 000	394 150 000	8 197 000 000	0
Bulharsko	511 000 000	0	511 000 000	0
Kypr	603 770 000	124 700 000	603 000 000	0
Česko	2 000 000 000	0	2 000 000 000	0
Řecko	5 265 000 000	2 537 000 000	5 265 000 000	0
Španělsko	21 324 820 449	0	21 324 000 000	0
Chorvatsko	1 020 600 000	0	1 020 000 000	0
Itálie	27 438 486 464	0	27 438 000 000	0
Litva	957 260 000	354 950 000	957 000 000	0
Lotyšsko	305 200 000	112 500 000	305 000 000	0
Malta	420 817 000	177 185 000	420 000 000	0
Polsko	11 236 693 087	0	8 236 000 000	3 000 000 000
Portugalsko	5 934 462 488	0	5 411 000 000	523 000 000
Rumunsko	4 099 244 587	0	3 000 000 000	1 099 000 000
Slovinsko	1 113 670 000	0	1 113 000 000	0
Slovensko	630 883 600	0	630 000 000	0
Maďarsko	504 330 000	0	504 000 000	0
Irsko	2 473 887 900	0	2 473 000 000	0
Estonsko	230 000 000	0	230 000 000	0
Celkem	94 267 655 575	3 700 485 000	89 637 000 000	4 622 000 000

*Při provádění plateb byly poskytnuté částky pro provozní účely zaokrouhleny směrem dolů.

Tyto žádosti o navýšení byly rychle vyřízeny. Na základě návrhu Komise zveřejněného dne 30. března 2021 poskytla Rada dne 23. dubna 2021 šesti dotčeným členským státům dodatečnou finanční podporu^{9,10,11,12,13,14}. Tato navýšení činila celkem 3,7 miliardy EUR, takže celková

⁸ Prováděcí rozhodnutí Rady (EU) 2021/513 ze dne 22. března 2021, kterým se Estonské republice poskytuje dočasná podpora podle nařízení (EU) 2020/672 na zmírnění rizik nezaměstnanosti v mimořádné situaci v důsledku rozšíření onemocnění COVID-19 (Úř. věst. L 103, 24.3.2021, s. 6).

⁹ Prováděcí rozhodnutí Rady (EU) 2021/681 ze dne 23. dubna 2021, kterým se mění prováděcí rozhodnutí (EU) 2020/1342, kterým se Belgickému království poskytuje dočasná podpora podle nařízení (EU) 2020/672 na zmírnění rizik nezaměstnanosti v mimořádné situaci v důsledku rozšíření onemocnění COVID-19 (Úř. věst. L 144, 27.4.2021, s. 24).

¹⁰ Prováděcí rozhodnutí Rady (EU) 2021/680 ze dne 23. dubna 2021, kterým se mění prováděcí rozhodnutí Rady (EU) 2020/1344, kterým se Kyperské republice poskytuje dočasná podpora podle nařízení (EU) 2020/672 na zmírnění rizik nezaměstnanosti v mimořádné situaci v důsledku rozšíření onemocnění COVID-19 (Úř. věst. L 144, 27.4.2021, s. 19).

¹¹ Prováděcí rozhodnutí Rady (EU) 2021/679 ze dne 23. dubna 2021, kterým se mění prováděcí rozhodnutí (EU) 2020/1346, kterým se Řecké republice poskytuje dočasná podpora podle nařízení (EU) 2020/672 na zmírnění rizik

částka finanční pomoci přidělené z nástroje SURE představovala téměř 94,3 miliardy EUR (viz tabulka 1).

1.2 Vyplácení a použitelný splátkový kalendář

V období od března do května 2021 Komise jménem EU úspěšně vydala další sociální dluhopisy SURE v hodnotě 36 miliard EUR. Zájem investorů byl nadále silný a všechny emise byly šestkrát až devětkrát nadobjednány, a to navzdory náročnějším podmínkám na trhu ve srovnání s počátkem roku 2021. To umožnilo opět získat příznivé cenové podmínky.

Dne 9. března 2021 Komise úspěšně uskutečnila pátou emisi dluhopisů SURE ve výši 9 miliard EUR. Tento patnáctiletý sociální dluhopis byl vydán v době zvýšené volatility trhu, ale přesto byl oceněn na spodní hranici tehdejšího rozpětí na primárních trzích, přičemž celková kniha objednávek činila 86 miliard EUR. Finanční prostředky získané Komisí byly dne 16. března 2021 vyplaceny sedmi členskými státy.

Šestá emise dluhopisů SURE dne 23. března 2021 sestávala ze dvou tranší v celkové hodnotě 13 miliard EUR. Zahrnovala 8 miliard EUR splatných v březnu 2026 a 5 miliard EUR splatných v květnu 2046. Celková kniha objednávek dosáhla 86,5 miliardy EUR. Dne 30. března 2021 byly finanční prostředky vyplaceny šesti členskými státy.

Sedmá emise dluhopisů SURE v hodnotě více než 14,1 miliardy EUR byla úspěšně provedena dne 18. května 2021. Tato dvojí tranše byla rovněž rozdělena na dvě odlišné doby splatnosti: 8,137 miliardy EUR splatných v červenci 2029 a 6 miliard EUR splatných v lednu 2047. Transakce zaznamenala silný zájem investorů navzdory tomu, že v té době přetrvávala tržní volatilita, a poptávka činila více než 51 miliard EUR, resp. 37 miliard EUR. Dne 25. května 2021 byly finanční prostředky vyplaceny dvanácti členskými státy, včetně první výplaty pro Bulharsko a Estonsko.

Do konce srpna 2021 byla devatenácti členskými státy vyplacena finanční pomoc z nástroje SURE v objemu téměř 90 miliard EUR. To představuje 95 % celkové finanční pomoci SURE, kterou Rada poskytla členskými státy. Zbývající prostředky, které mají být

nezaměstnanosti v mimořádné situaci v důsledku rozšíření onemocnění COVID-19 (Úř. věst. L 144, 27.4.2021, s. 16).

¹² Prováděcí rozhodnutí Rady (EU) 2021/678 ze dne 23. dubna 2021, kterým se mění prováděcí rozhodnutí (EU) 2020/1350, kterým se Litevské republice poskytuje dočasná podpora podle nařízení (EU) 2020/672 na zmírnění rizik nezaměstnanosti v mimořádné situaci v důsledku rozšíření onemocnění COVID-19 (Úř. věst. L 144, 27.4.2021, s. 12).

¹³ Prováděcí rozhodnutí Rady (EU) 2021/677 ze dne 23. dubna 2021, kterým se mění prováděcí rozhodnutí Rady (EU) 2020/1351, kterým se Lotyšské republice poskytuje dočasná podpora podle nařízení (EU) 2020/672 na zmírnění rizik nezaměstnanosti v mimořádné situaci v důsledku rozšíření onemocnění COVID-19 (Úř. věst. L 144, 27.4.2021, s. 7).

¹⁴ Prováděcí rozhodnutí Rady (EU) 2021/676 ze dne 23. dubna 2021, kterým se mění prováděcí rozhodnutí Rady (EU) 2020/1352, kterým se Republice Malta poskytuje dočasná podpora podle nařízení (EU) 2020/672 na zmírnění rizik nezaměstnanosti v mimořádné situaci v důsledku rozšíření onemocnění COVID-19 (Úř. věst. L 44, 27.4.2021, s. 3).

vyplaceny, byly na žádost příslušných členských států odloženy. Další podrobnosti o transakcích a platbách z nástroje SURE členskými státy jsou uvedeny v tabulkách A2 a A3 v příloze.

Průměrná splatnost těchto částek vyplacených členskými státy je 14,5 roku, tedy blízko maxima 15 let, jež stanoví prováděcí rozhodnutí Rady. Výkaz splátkového kalendáře splátek jistiny a úroků je uveden v tabulce 2.

Tabulka 2: Splátkový kalendář nesplacených úvěrů z nástroje EU SURE

Kalendářní rok	Jistina	Úrok	Nástroj SURE celkem
2021		35 480 000	35 480 000
2022		111 110 000	111 110 000
2023		122 500 000	122 500 000
2024		122 500 000	122 500 000
2025	8 000 000 000	122 500 000	8 122 500 000
2026	8 000 000 000	122 500 000	8 122 500 000
2027		122 500 000	122 500 000
2028	10 000 000 000	122 500 000	10 122 500 000
2029	8 137 000 000	122 500 000	8 259 500 000
2030	10 000 000 000	122 500 000	10 122 500 000
2031		122 500 000	122 500 000
2032		122 500 000	122 500 000
2033		122 500 000	122 500 000
2034		122 500 000	122 500 000
2035	8 500 000 000	122 500 000	8 622 500 000
2036	9 000 000 000	122 500 000	9 122 500 000
2037		104 500 000	104 500 000
2038		104 500 000	104 500 000
2039		104 500 000	104 500 000
2040	7 000 000 000	104 500 000	7 104 500 000
2041		97 500 000	97 500 000
2042		97 500 000	97 500 000
2043		97 500 000	97 500 000
2044		97 500 000	97 500 000
2045		97 500 000	97 500 000
2046	5 000 000 000	97 500 000	5 097 500 000
2047	6 000 000 000	75 000 000	6 075 000 000
2048		30 000 000	30 000 000
2049		30 000 000	30 000 000
2050	10 000 000 000	30 000 000	10 030 000 000
Celkem	89 637 000 000	3 029 590 000	92 666 590 000

II. VYUŽITÍ NÁSTROJE SURE: VEŘEJNÉ VÝDAJE A VNITROSTÁTNÍ OPATŘENÍ, NA NĚŽ SE VZTAHUJE NÁSTROJ SURE

Tento oddíl se zaměřuje na politické využití nástroje. Konkrétně shrnuje veřejné výdaje členských států, na něž se vztahuje nástroj SURE nebo které jsou pro nástroj SURE způsobilé, a povahu vnitrostátních opatření. Rovněž uvádí dosah opatření podporovaných nástrojem SURE, pokud jde o zaměstnance a podniky.

2.1 Skutečné a plánované veřejné výdaje podporované nástrojem SURE

2.1.1 Monitorování veřejných výdajů na způsobilá opatření

Ke sledování plánovaného a skutečného využití finanční pomoci poskytnuté v rámci nástroje SURE se používají aktualizované zprávy přijímajících členských států¹⁵. Požadované zprávy zahrnují rozdělení veřejných výdajů mezi opatření, na něž se vztahuje nástroj SURE (a dosah těchto opatření z hlediska zaměstnanců a podniků uvedený v oddíle 2.3). Dosud byly předloženy tři řady zpráv: v srpnu 2020 („údaje připojené k oficiální žádosti“), v lednu–únoru 2021 („první zpráva“) a v červnu 2021 („poslední vykázané informace“ pro tuto zprávu). Informace jsou prezentovány tak, *jak je ve svých zprávách vykazaly členské státy*¹⁶. Výdaje vykázané členskými státy odpovídají výdajům na opatření způsobilá pro nástroj SURE. Některé členské státy doplnily podporu z nástroje SURE o vnitrostátní financování nebo strukturální fondy EU, takže výdaje mohou převyšovat částku poskytnutou nástrojem SURE. Podávání zpráv usnadňuje měření čerpání finanční pomoci v rámci nástroje SURE ve srovnání s částkou poskytnutou Radou.

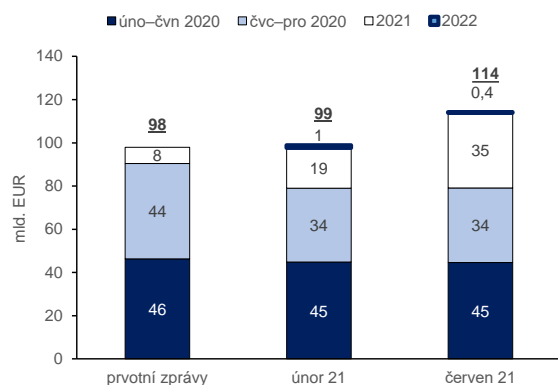
Do konce května 2021 bylo vynaloženo již 90 % celkových plánovaných veřejných výdajů na způsobilá opatření¹⁷. Nařízení o nástroji SURE umožňuje použít finanční pomoc na plánované zvýšení veřejných výdajů u opatření, na něž se vztahuje nástroj SURE. V červnu 2020 činil podíl plánovaných výdajů 54 % (podle informací ze srpna 2020); na konci roku 2020 činil tento podíl 20 % (jak je uvedeno v první zprávě); zbývající plánované výdaje jsou nyní nižší než 10 % (viz graf 2).

¹⁵ Irsko a Estonsko požádaly o podporu z nástroje SURE pouze pro vzniklé veřejné výdaje, a proto se zpráva od března 2021 nemění.

¹⁶ Nová opatření, která členské státy předložily v době podání aktualizované zprávy, nebyla zatím zohledněna, neboť dosud nebyla posouzena z hlediska způsobilosti.

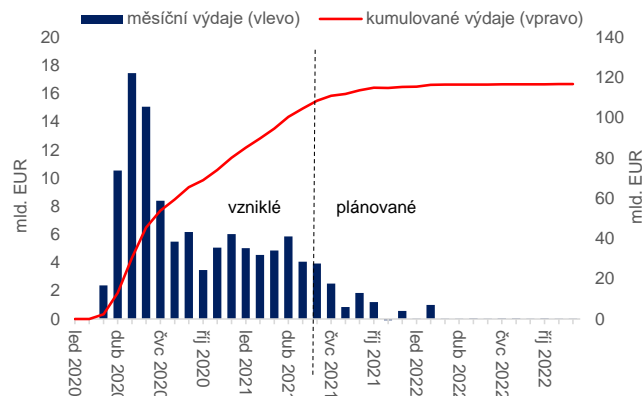
¹⁷ Způsobilými opatřeními jsou opatření popsána v čl. 3 odst. 2 nařízení: vnitrostátní režimy zkrácené pracovní doby nebo podobná opatření a doplňková opatření související se zdravím.

Graf 1: Vykázané veřejné výdaje

Pozn.: Estonsko požádalo o podporu z nástroje SURE v únoru 2021, a je proto zahrnuto pouze ve zprávě z června 2021.

Graf 2: Měsíční vývoj vzniklých a plánovaných veřejných výdajů v rámci nástroje SURE

Pozn.: Tento profil vychází z nejnovějších výkazů poskytnutých členskými státy v červnu 2021 jako podklad pro tuto zprávu. Mírně záporné výdaje v listopadu 2021 jsou způsobeny vysokými očekávanými platbami z evropských strukturálních a investičních fondů na podporu režimů zkrácené pracovní doby v daném měsíci.

Nejnovější informace ukazují, že celkové veřejné výdaje vyčleněné na rok 2021 se od první zprávy výrazně zvýšily. Čtrnáct členských států oznámilo vyšší plánované veřejné výdaje na rok 2021, než se očekávalo v období leden–únor 2021, a to v souladu s opětovným výskytem infekcí, rozšířením ekonomické podpory v celé Evropě v roce 2021 a žádostmi o navýšení, kterým bylo vyhověno v dubnu 2021. Zanedbatelné veřejné výdaje plánované na rok 2022 ve třech členských státech se snížily, neboť některé výdaje byly přesunuty do roku 2021.

Výdaje na opatření způsobilá pro nástroj SURE předvídatelně sledovaly tempo pandemie. Graf 2 ukazuje, že profil způsobilých veřejných výdajů, který vyplynul z nejnovějších výkazů, má tři vrcholy, a to v květnu 2020, prosinci 2020 a dubnu 2021, což je v souladu se třemi epidemiologickými vlnami zaznamenanými před datem uzávěrky zprávy. Dopady druhé a třetí vlny na veřejné výdaje způsobilé pro nástroj SURE byly méně výrazné než v první vlně, pravděpodobně v důsledku přizpůsobení ekonomik po první vlně, menší přisnosti doprovodných opatření k omezení šíření nákazy a možná i skutečnosti, že některé původní žádosti o podporu SURE již předpokládaly opětovné zesílení pandemie po létě roku 2020.

Nyní se očekává, že celkové veřejné výdaje na způsobilá opatření dosáhnou 114 miliard EUR, což je více než částka přímo podporovaná nástrojem SURE (94 miliard EUR). Tato částka je očištěná od výdajů financovaných z evropských strukturálních a investičních fondů a představuje 15% nárůst od první zprávy, kdy se předpokládalo, že v přijímajících členských státech bude vynaloženo 99 miliard EUR. Jde o vyšší hodnotu, než je celková částka poskytnutá v rámci nástroje SURE, protože řada členských států plánuje vynaložit na opatření způsobilá v

rámci nástroje SURE více prostředků, než kolik činí finanční pomoc, o kterou požádaly¹⁸. Tato skutečnost dále dokazuje význam dosahu nástroje SURE z pohledu členských států.

2.1.2 Míra čerpání finančních prostředků

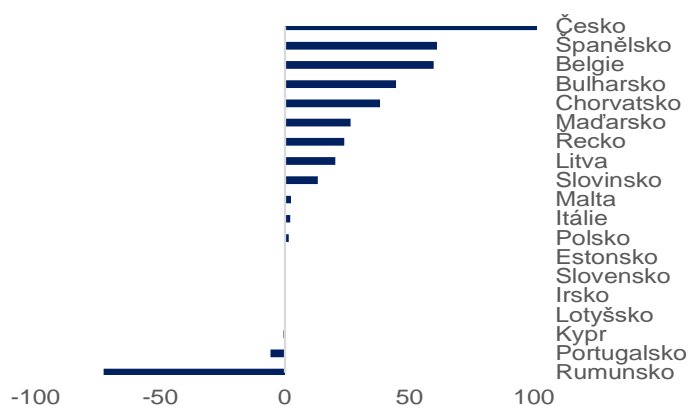
Míra čerpání finančních prostředků poskytnutých v rámci nástroje SURE členským státům se jeví v naprosté většině členských států jako vysoká. Šestnáct z devatenácti členských států již vynaložilo nebo plánuje vynaložit *přinejmenším* finanční pomoc, která jim byla poskytnuta v rámci nástroje SURE na způsobilá opatření (viz graf 3). Třináct z nich dokonce plánuje vynaložit *více*, než je poskytnutá částka, mimo jiné financováním zbývajících částky z vnitrostátních prostředků.

Míra čerpání finančních prostředků je potenciálně nízká v jednom členském státě a bude podrobněji sledována v konkrétních členských státech, které vyjádřily odhodlání případné problémy vyřešit. Rumunsko, Portugalsko a Kypr nyní vykázaly nižší celkové veřejné výdaje na opatření stanovená v příslušných prováděcích rozhodnutích Rady, než je částka poskytnutá Radou v rámci nástroje SURE. Na základě předběžné analýzy se nezdá, že by Kypr čelil skutečnému problému s čerpáním¹⁹. V Portugalsku vnitrostátní orgány určily dodatečná opatření, která Komise včas posoudí a od nichž se očekává, že vyčerpají celou částku poskytnutou tomuto členskému státu. V případě Rumunska mohla být nízká míra čerpání způsobena slabším dopadem pandemie a silnějším oživením, než se očekávalo, což vedlo k tomu, že výdaje na opatření k udržení zaměstnanosti byly nižší, než se předpokládalo. Rozdíl mezi skutečnými veřejnými výdaji, které dosud vznikly, a finanční pomocí ve výši 3 miliard EUR, která již byla Rumunsku vyplacena, zůstává vysoký (téměř dvě třetiny vyplacené částky). Komise spolupracuje s rumunskými orgány, aby s nimi projednala možná řešení, a bude v tomto dialogu pokračovat.

¹⁸ V případě Španělska, Itálie a Polska je to rovněž důsledkem limitu koncentrace (60 % z maximální částky 100 miliard EUR, což se vztahuje na tři největší přijímající členské státy).

¹⁹ V případě Kypru je nižší částka veřejných výdajů o více než 3 miliony EUR (0,6 % půjčky) způsobena tím, že tento členský stát obdržel více finančních prostředků z fondu ESF, než se očekávalo. Kypr vykázal plánované výdaje pouze do června 2021, v souladu s právní platností opatření v době podání zprávy, ale předpokládá se, že tato opatření budou prodloužena. Očekává se proto, že nižší částka bude vzhledem k dosud neoznámeným výdajům po červnu 2021 dočasná. Situace bude nadále sledována.

Graf 3: Přebytek plánovaných a vzniklých veřejných výdajů na způsobilá opatření oproti výši úvěru (% částky úvěru)

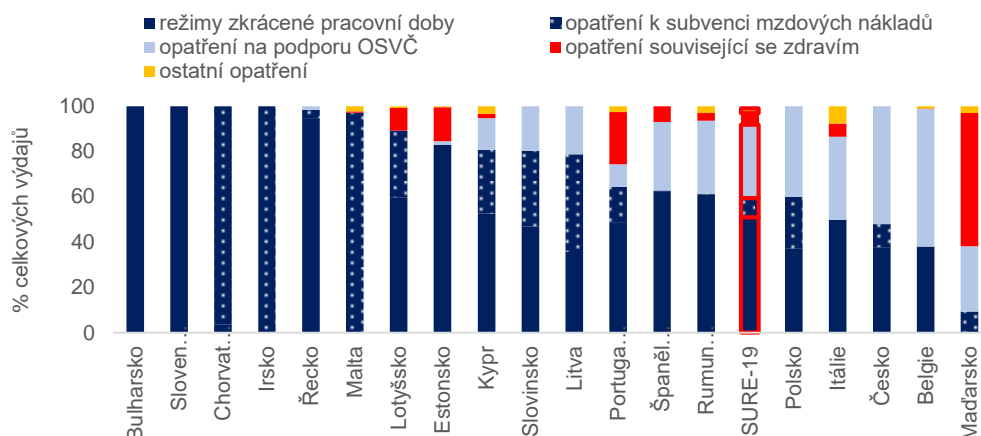
Pozn.: Veřejné výdaje se vztahují k oznámeným výdajům (bez úpravy o limit koncentrace) na opatření stanovená v prováděcích rozhodnutích Rady, očištěným od evropských strukturálních a investičních fondů (ESIF).

2.2 Vnitrostátní opatření: režimy zkrácené pracovní doby nebo podobná opatření podporovaná nástrojem SURE

Očekává se, že více než polovina celkových veřejných výdajů podporovaných nástrojem SURE bude vynaložena na programy zkrácené pracovní doby. Tento předpoklad vychází z analýzy Komise a kategorizuje opatření oznámená členskými státy podle druhu. 53 % veřejných výdajů na opatření způsobilá pro nástroj SURE se používá na režimy zkrácené pracovní doby a dalších 33 % na „podobná opatření“ pro samostatně výdělečně činné osoby. Na programy subvencování mzdových nákladů je přiděleno 7 %, zatímco 5 % by mělo být vynaloženo na opatření související se zdravím²⁰. Zbývající 2 % výdajů jsou vyčleněna na „ostatní“ podobná opatření na podporu zachování pracovních míst a příjmů pracovníků. Devět členských států využilo finanční pomoc z nástroje SURE pouze na režimy zkrácené pracovní doby a podobná opatření (viz graf 4).

²⁰ Režimy subvencování mzdových nákladů jsou programy pro zachování pracovních míst, které jsou podobné jako zkrácená pracovní doba, liší se však v tom, že platby se nepočítají podle počtu hodin (neodpracovaných), nýbrž odpovídají paušální částce nebo podílu z celkové mzdy.

Graf 4: Veřejné výdaje na opatření způsobilá pro nástroj SURE podle druhu výdajů

Pozn.: Další podrobnosti o výdajích Maďarska souvisejících se zdravím jsou uvedeny ve zprávě SURE z března 2021.

Šestnáct z devatenácti členských států využívajících nástroj SURE využilo podporu na financování programů zkrácené pracovní doby. Patří mezi ně i Estonsko, kterému byla finanční pomoc v rámci nástroje SURE poskytnuta v březnu 2021. Konkrétně v průběhu roku 2020 Estonsko zavedlo nový (dočasný) režim zkrácené pracovní doby v reakci na pandemii spolu s opatřeními, která jsou podobná zkrácené pracovní době a opatřeními souvisejícími se zdravím.

Šest členských států, které na začátku roku 2021 požádaly o navýšení prostředků z nástroje SURE, buď změnilo koncepci režimů, pro které již nástroj SURE využívaly, nebo zavedlo nová opatření. Změny v koncepci opatření spočívaly zejména v tom, že režimy byly štedřejší nebo se uvolnily podmínky způsobilosti²¹.

V první polovině roku 2021 řada členských států podporovaná nástrojem SURE rozšířila své režimy zkrácené pracovní doby v reakci na nové vlny pandemie. Opatření, která již skončila, byla buď obnovena (např. v Estonsku a Lotyšsku), nebo pozměněna (např. větší mírou štedrosti). Itálie prodloužila způsobilé období pro využívání režimů zkrácené pracovní doby v souvislosti s onemocněním COVID. Kypr, Česko, Lotyšsko, Litva, Polsko, Slovensko a Španělsko zvýšily míru štedrosti svých programů, např. podporou pro větší podíl mezd pracovníků, snížením stropů nebo usnadněním přístupu k programům.

²¹ Kypr, Lotyšsko a Litva požádaly o dodatečnou podporu pro všechna (nebo téměř všechna) opatření, pro která již získaly podporu z nástroje SURE. Řecko požádalo o podporu na prodloužení svých stávajících režimů zkrácené pracovní doby. Belgie a Malta požádaly o podporu na opatření podobná režimům zkrácené pracovní doby, která již byla financována z nástroje SURE (např. podpora samostatně výdělečně činných osob, subvencování mzdových nákladů, podpora pro konkrétní odvětví nebo kategorie pracovníků). Belgie a Lotyšsko zavedly nové režimy, které mají být financovány v rámci nástroje SURE. Jedná se o opatření podobná zkrácené pracovní době: nemocenské dávky pro rodiče a pečující osoby (Lotyšsko) a mikroúvěry podnikatelům (Belgie) a opatření související se zdravím týkající se příspěvků pro zdravotnický personál (Lotyšsko).

Většina členských států, které využily nástroj SURE k financování režimů zkrácené pracovní doby, dosud mimořádnou podporu neukončila. V jedenácti ze šestnácti zemí, které zkrácenou pracovní dobu využívají, je tento režim stále zaveden (další podrobnosti viz příloha 1), mnohé z nich však hodlaly režim postupně ukončit, a to v létě 2021 (Bulharsko, Litva a Rumunsko), v září 2021 (Belgie, Řecko, Slovinsko a Španělsko) nebo později během roku (Kypr, Chorvatsko, Slovensko). Irsko a Malta, které dostávají podporu z nástroje SURE na programy subvencování mzdových nákladů, je prodloužily do konce roku 2021²². Itálie prodloužila několik úprav svých režimů zkrácené pracovní doby souvisejících s onemocněním COVID do konce roku 2021, zatímco některá zvláštní opatření již byla ukončena. Jak bylo doporučeno ve sdělení Komise o účinné aktivní podpoře zaměstnanosti s cílem podpořit oživení, zavedly Španělsko a Portugalsko v rámci svých režimů zkrácené pracovní doby opatření v oblasti odborné přípravy nebo pobídky pro změnu zaměstnání²³.

Některé členské státy již své režimy zkrácené pracovní doby ukončily. Česko, Estonsko, Lotyšsko a Polsko své režimy pozastavily v květnu nebo červnu 2021. Lhůty pro ukončení režimů zkrácené pracovní doby jsou však obvykle prozatímní a mohou být aktualizovány v závislosti na vývoji pandemie.

2.3 Dosah nástroje SURE z hlediska zaměstnanosti a podniků

Odhaduje se, že v roce 2020 podpořil nástroj SURE přibližně 31 milionů osob, což představuje více než čtvrtinu celkové zaměstnanosti v přijímajících členských státech. Tento odhad odpovídá počtu osob, na něž se v určitém okamžiku vztahovaly režimy zkrácené pracovní doby nebo podobná opatření podporovaná z nástroje SURE. Jedná se o přibližně 22,5 milionu zaměstnanců a 8,5 milionu osob samostatně výdělečně činných²⁴. S vědomím toho, že nástroj SURE má širší oblast působnosti (včetně podobných opatření, zejména pro osoby samostatně výdělečně činné), lze tento údaj zhruba srovnávat s asi 19 miliony osob, na něž se v členských státech, které jsou příjemci nástroje SURE, vztahovaly režimy zkrácené pracovní doby, a s 35 miliony osob v celé EU v roce 2020²⁵. Rozdělení pracovníků, na něž se nástroj SURE vztahoval, podle členských států je uvedeno v grafu 5. Tyto odhady nezohledňují podporu z nástroje SURE pro opatření související se zdravím, a lze je proto považovat za konzervativní²⁶.

²² Irsko obdrželo finanční pomoc z nástroje SURE pro dočasný režim subvencování mzdových nákladů, který skončil v srpnu 2020 a byl nahrazen nouzovým režimem subvencování mzdových nákladů, který je aktuálně v platnosti do konce roku 2021.

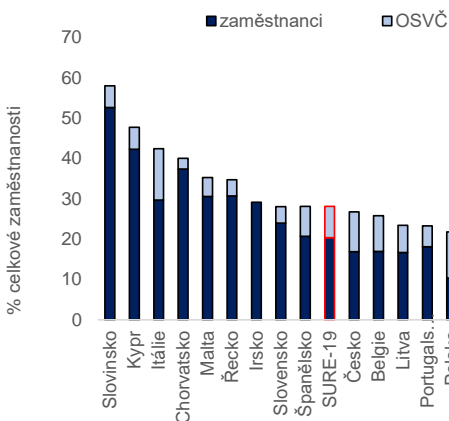
²³ https://ec.europa.eu/info/publications/commission-recommendation-effective-active-support-employment-ease_en. Z členských států, které financování z nástroje SURE nevyužily, zavedly nebo posílily podporu odborné přípravy v rámci režimů zkrácené pracovní doby nebo podobných opatření Rakousko, Francie, Nizozemsko a Švédsko.

²⁴ Toto číslo se oproti první zprávě nástroje SURE zvýšilo, neboť členské státy poskytly aktualizované odhady s kvalitnějšími údaji.

²⁵ Údaj 19 milionů vychází z vykazovacích tabulek členských států, které zahrnují režimy zkrácené pracovní doby, jež nezískaly podporu z nástroje SURE, ale nikoliv podobná opatření. U tří členských států, které žádný údaj nevykázaly, se předpokládalo, že platí průměrný poměr dosahu režimu zkrácené pracovní doby k dosahu nástroje SURE.

²⁶ V některých členských státech navíc docházelo k významnému překrývání mezi příjemci podpory v rámci různých opatření, které nebylo možné zohlednit. V takových případech byly členské státy požádány, aby uvedly

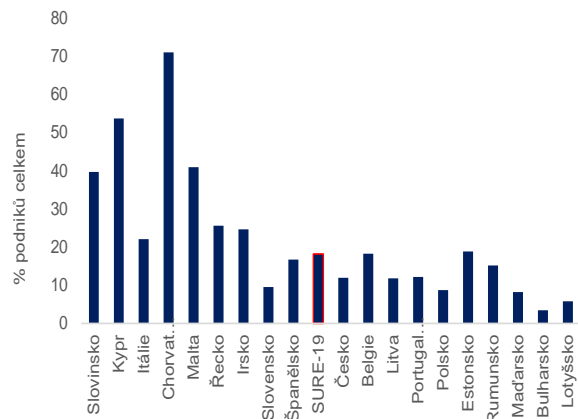
Graf 5: Pracovníci, na něž se v roce 2020 vztahoval nástroj SURE (% celkové zaměstnanosti)

Zdroj: Zprávy členských států (viz poznámka pod čarou 26), Ameco.

Pozn.: Číselné údaje o dosahu opatření jsou údaje vykazované členskými státy. Celkové údaje o zaměstnanosti (tj. jmenovatel poměru) jsou převzaty z databáze AMECO, přičemž se používá definice celkové zaměstnanosti v národních účtech, která zahrnuje osoby pracující za mzdu a plat i osoby samostatně výdělečně činné.

Graf 6: Podniky, na něž se v roce 2020 vztahoval nástroj SURE (% podniků celkem)

Zdroj: Zprávy členských států (viz poznámka pod čarou 28), podnikové statistiky Eurostatu.

Pozn.: Členské státy jsou seřazeny podle toho, na kolik pracovníků se nástroj SURE vztahoval. Aby bylo zajištěno jednotné nakládání s údaji ve všech členských státech, do celkového množství podniků jsou zahrnuty i podniky s nulovým počtem zaměstnanců, což může míru dosahu nástroje podhodnocovat, neboť některé samostatně výdělečně činné osoby mohou být započítány do jmenovatele, nikoli však do čitatele.

Očekává se, že dosah nástroje SURE bude i v roce 2021 nezanedbatelný a bude odpovídat téměř 10 % zaměstnanosti. Předpokládá se, že hospodářský dopad následných vln pandemie bude mnohem menší než dopad první vlny, a některé členské státy nebudou v roce 2021 nástroj SURE pro veřejné výdaje využívat díky očekávanému hospodářskému oživení. Přesto se odhaduje, že nástroj SURE bude v roce 2021 využívat nejméně 5 milionů osob, a to v souvislosti s nerovnoměrným oživením v jednotlivých zemích a hospodářských odvětvích²⁷.

Odhaduje se, že v roce 2020 podpořil nástroj SURE více než 2,5 milionu podniků. To představuje nejméně pětinu podniků ve všech přijímajících členských státech (viz graf 6)²⁸. V roce 2021 by v souvislosti s očekávaným, avšak nerovnoměrným hospodářským oživením mohlo

pouze dosah opatření, která se vztahovala na největší počet pracovníků, aby se zabránilo dvojitmu započítání. Skutečný dosah může být tudíž ještě vyšší.

²⁷ Tento odhad vychází z neúplných zpráv, neboť některé členské státy (Itálie, Polsko, Slovensko) nevykázaly údaje o dosahu nástroje za rok 2021.

²⁸ Vzhledem k velmi různorodým informacím členských států o dosahu nástroje, pokud jde o podniky, se k zajištění jednotného nakládání s údaji ve všech členských státech předpokládá, že do celkového počtu podniků jsou zahrnuty i podniky s nulovým počtem zaměstnanců. Uvedená skutečnost může podhodnocovat míru jeho dosahu, neboť některé samostatně výdělečně činné osoby mohou být započítány do jmenovatele, nikoli však do čitatele.

být stále podporováno přibližně 8 % podniků. Ve většině přijímajících členských států byly hlavními příjemci podpory podniky v odvětví služeb, a to zejména: i) velkoobchod a maloobchod a ii) ubytovací a stravovací služby (viz tabulka 3)²⁹. Velká část podpory byla poskytnuta rovněž zpracovatelskému průmyslu.

Podporu z nástroje SURE využívaly jak malé a střední podniky, tak velké firmy. Před krizí COVID-19 zaváděly zkrácenou pracovní dobu většinou velké průmyslové podniky³⁰. Velké společnosti se obvykle potýkaly s vyššími náklady na nábor a propouštění; podniky v odvětví služeb upravovaly zaměstnanost především propouštěním nebo větším využíváním pracovních poměrů na dobu určitou a nestandardních pracovních poměrů. Vzhledem k pandemii se tento model změnil a využívání zkrácené pracovní doby začalo být zvláště důležité v oblasti služeb (hlavně hotelů a restaurací) a v maloobchodě. V některých členských státech se od března 2020 výrazně zvýšil podíl mikropodniků, které se do těchto režimů zapojily³¹. Ve většině členských států, které jsou příjemci nástroje SURE, tvořily malé podniky převážnou většinu podniků, na něž se nástroj SURE vztahoval (graf 7). Vzhledem k různorodým zprávám členských států o dosahu nástroje na podniky je však obtížné vypracovat pro tuto zprávu podrobné odhady složení podniků.

Během krize COVID-19 se zvýšila účast žen a mladých lidí v režimech zkrácené pracovní doby. Odráží to především změnu v odvětvovém složení podpory spočívající v odklonu od zpracovatelského průmyslu a stavebnictví směrem ke službám a maloobchodu, což jsou odvětví s relativně vyšším podílem žen a mladých lidí na zaměstnanosti³².

²⁹ Z devatenácti přijímajících členských států pět neposkytlo informace o rozdělení mezi zpracovatelský průmysl a služby a tři uvedly, že podpora byla rozdělena stejnoměrně.

³⁰ Evropská komise (2020): Vývoj trhu práce a mezd v roce 2020, kapitola 3, Vývoj politik. <https://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=23268&langId=en>.

³¹ Například Belgie a Itálie. Zdroj: Sběr údajů EMCO v letech 2020 a 2021. Informace nejsou k dispozici pro všechny země, na něž se nástroj SURE vztahuje.

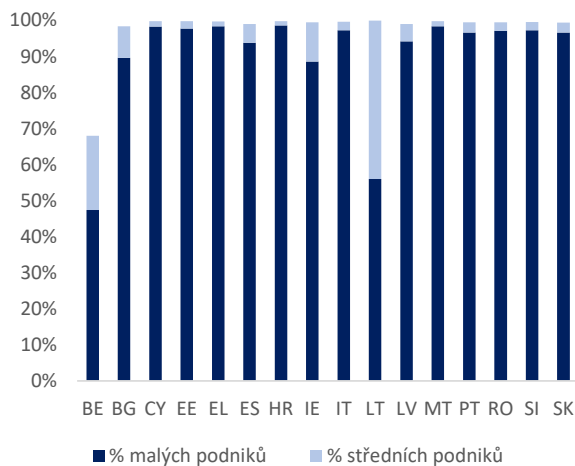
³² Evropská komise (2020): Vývoj trhu práce a mezd v roce 2020, kapitola 3, Vývoj politik. <https://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=23268&langId=en> V Itálii a Belgii se podíl žen zapojených do těchto režimů po březnu 2020 v průměru zdvojnásobil a podíl mladých pracovníků, kteří byli příjemci pomoci, vzrostl v Itálii z 1,6 % na 5,7 % a v Belgii z 6,7 % na 7,6 %. Podíl žen a mladých pracovníků, kteří pracovali v režimu zkrácené pracovní doby, byl vysoký také v Lotyšsku, Rumunsku, Portugalsku a Estonsku.

Tabulka 3: Odvětvový dosah nástroje SURE

Členský stát	Hlavní odvětví využívající podporu z nástroje SURE
Belgie	Administrativní služby, zpracovatelský průmysl, velkoobchod a maloobchod
Bulharsko	Ubytovací a stravovací služby, zpracovatelský průmysl, velkoobchod a maloobchod
Kypr	Ubytovací a stravovací služby, zpracovatelský průmysl, velkoobchod a maloobchod
Česko	Ubytovací a stravovací služby, zpracovatelský průmysl, velkoobchod a maloobchod
Estonsko	Ubytovací a stravovací služby, zpracovatelský průmysl, velkoobchod a maloobchod
Řecko	Ubytovací a stravovací služby, zpracovatelský průmysl, velkoobchod a maloobchod
Španělsko	Ubytovací a stravovací služby, administrativní služby, velkoobchod a maloobchod
Chorvatsko	Ubytovací a stravovací služby, zpracovatelský průmysl, velkoobchod a maloobchod
Maďarsko	Ubytovací a stravovací služby, zdravotní a sociální péče, ostatní služby
Irsko	Ubytovací a stravovací služby, stavebnictví, velkoobchod a maloobchod
Itálie	Ubytovací a stravovací služby, stavebnictví, velkoobchod a maloobchod
Litva	Ubytovací a stravovací služby, zpracovatelský průmysl, velkoobchod a maloobchod
Lotyšsko	Ubytovací a stravovací služby, zpracovatelský průmysl, velkoobchod a maloobchod
Malta	Ubytovací a stravovací služby, doprava, velkoobchod a maloobchod
Polsko	Stavebnictví, odborné, vědecké a technické činnosti, velkoobchod a maloobchod
Portugalsko	Ubytovací a stravovací služby, ostatní služby, velkoobchod a maloobchod
Rumunsko	Ubytovací a stravovací služby, stavebnictví, odborné, vědecké a technické činnosti
Slovinsko	Ubytovací a stravovací služby, zpracovatelský průmysl, velkoobchod a maloobchod
Slovensko	Ubytovací a stravovací služby, zpracovatelský průmysl, velkoobchod a maloobchod

Zdroj: Zprávy členských států.

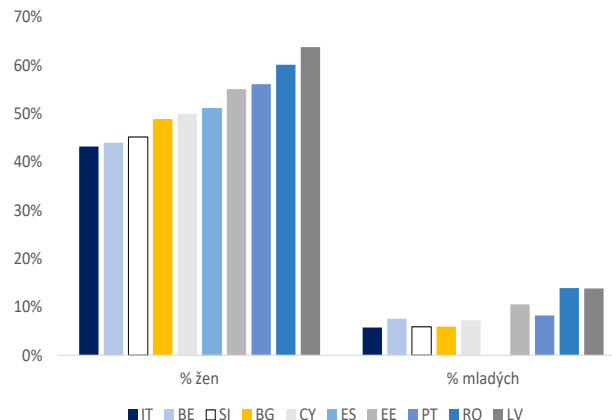
Graf 7: Dosah nástroje SURE podle velikosti podniku (% celkového dosahu nástroje SURE)

Zdroj: Zprávy členských států.

Ostatní podniky jsou velké podniky. Česko, Maďarsko a Polsko rozdělení podle velikosti podniku nevykázaly nebo jej nevykázaly přesně.

Graf 8: Průměrný podíl žen a mladých lidí (15–24) využívajících režimy zkrácené pracovní doby (2020/2021)

Zdroj: Sběr údajů EMCO v letech 2020 a 2021. Údaje výboru EMCO nejsou k dispozici pro všechny země, na něž se nástroj SURE vztahuje. Pokrytí údajů: Od března 2020 (pro každou zemi) do nejaktuálnějších dostupných údajů od výboru EMCO, tj. EL (listopad 2020), BG, IT, RO (prosinec 2020), BE, CY, EE, LV (leden 2021) a PT, SI (únor 2021). Údaje za ES jsou k dispozici pouze pro podíl žen.

III. PŘEDBĚŽNÁ ANALÝZA DOPADU NÁSTROJE SURE

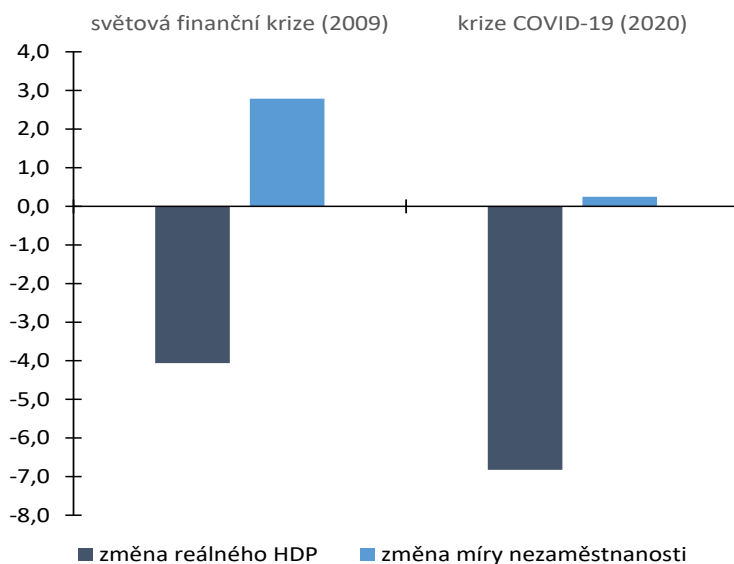
Tento oddíl aktualizuje analýzu předloženou v první pololetní zprávě nástroje SURE o jeho dopadu na zaměstnanost a veřejné finance.

3.1 Odhad dopadu nástroje SURE na nezaměstnanost

Tento oddíl poskytuje aktualizované posouzení dopadu nástroje SURE na nezaměstnanost v přijímajících členských státech. Účelem nástroje SURE je pomoci členským státům zachovat zaměstnanost pracovníků a osob samostatně výdělečně činných během pandemie COVID-19, a tím chránit pracovní příjmy a usnadnit rychlé oživení v době, kdy pandemie odezní. Zde uvedené posouzení se zaměřuje na vztah mezi objemem produkce a nezaměstnaností od počátku pandemie. Výsledky jsou informativní, ale údaje by měly být z metodických důvodů interpretovány obezřetně. Za prvé, je obtížné vytvořit „srovnávací“ scénář výkonnosti trhu práce bez nástroje SURE. Za druhé, vztah mezi objemem produkce a zaměstnaností je ovlivněn širokou škálou faktorů, včetně nástroje SURE. Další faktory souvisejí se skutečností, že lidé nemohli aktivně hledat práci nebo od toho byli odrazováni v důsledku uzavření velké části hospodářství.

Nárůst míry nezaměstnanosti v prvním roce koronavirové krize byl v přijímajících členských státech jednoznačně mírnější než během celosvětové finanční krize, a to navzdory prudšímu poklesu HDP. V zemích, které v prvním roce koronavirové krize využívaly finanční prostředky z nástroje SURE, zpomalil růst reálného HDP v roce 2020 o 6,8 % (viz graf 9). Tento pokles je větší než pokles o 4,1 % zaznamenaný během celosvětové finanční krize v roce 2009. Zároveň se míra nezaměstnanosti v roce 2020 zvýšila pouze o 0,2 procentního bodu ve srovnání s nárůstem o 2,8 procentního bodu v roce 2009.

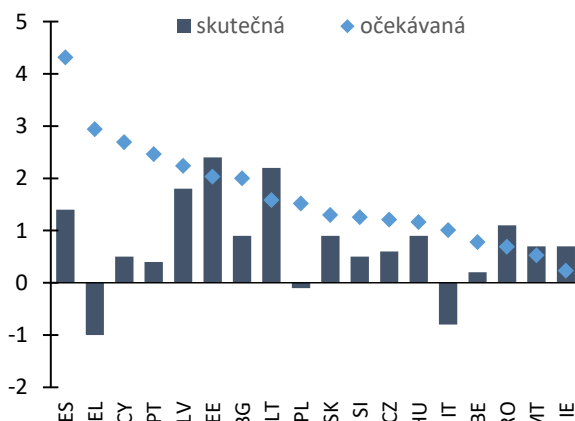
Graf 9: Změny reálného HDP a nezaměstnanosti v přijímajících členských státech

Pozn.: Graf znázorňuje roční míry růstu HDP a změnu míry nezaměstnanosti v členských státech, které jsou příjemci nástroje SURE, vážené jejich podílem na nominálním HDP. Zdroj: Eurostat, Ameco.

Toto omezené zvýšení nezaměstnanosti v roce 2020 by mělo podpořit oživení růstu v roce 2021. Pokud jde o období 2020–2021 celkově, na základě prognózy Komise z jara 2021 je situace obdobná té, kterou zobrazuje graf 9: očekává se, že míra nezaměstnanosti v přijímajících členských státech nástroje SURE poroste mnohem pomalejším tempem (+0,6 procentního bodu v roce 2021 ve srovnání s rokem 2019), než tomu bylo během celosvětové finanční krize (+2,0 procentního bodu v roce 2009 ve srovnání s předchozím rokem). Existuje však patrný rozdíl: vzhledem k prognóze silného hospodářského oživení na rok 2021 by průměrné poklesy HDP v průběhu dvou let měly být nižší než během světové finanční krize (−1,1 % oproti −1,5 %). To naznačuje, že udržení disponibilní pracovní síly ve spojení s podniky prostřednictvím režimů zkrácené pracovní doby a podobných opatření rovněž pomohlo podpořit obecně rychlé oživení.

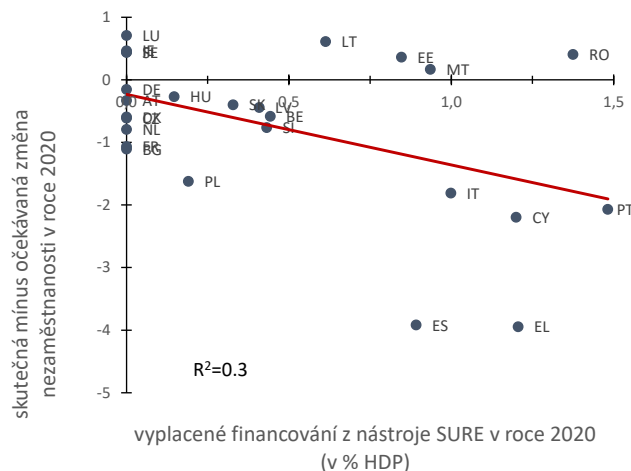
Graf 10: Porovnání skutečných a očekávaných změn míry nezaměstnanosti v přijímajících členských státech nástroje SURE v roce 2020

Pozn.: Osa y: Očekávaná změna míry nezaměstnanosti odpovídá prognóze vyplývající z regresního modelu pro jednotlivé země na období 1999 až 2019. Analýza je založena na Okunově zákoně, kde závislá proměnná představuje změnu míry nezaměstnanosti a nezávislá proměnná je mírou růstu reálného HDP. Další podrobnosti o metodice jsou k dispozici v publikaci Evropské komise (2021), *Quarterly Report on the Euro Area (Čtvrtletní zpráva o eurozóně)*, oddíl III, svazek 20, č. 2.

Zdroj: Ameco a vlastní výpočty.

Graf 11: Vztah mezi změnou míry nezaměstnanosti a vyplacným financováním z nástroje SURE v roce 2020

Pozn.: Osa y: Očekávaná změna míry nezaměstnanosti vyplývá z regresního modelu pro jednotlivé země, který je vysvětlen v poznámce ke grafu 10.

Zdroj: Ameco a vlastní výpočty.

Růst nezaměstnanosti byl v roce 2020 v přijímajících členských státech výrazně slabší, než se očekávalo. Vzhledem k poklesu HDP v roce 2020 se předpokládalo, že míra nezaměstnanosti výrazně vzroste, k čemuž však nedošlo. Rychlá a rozsáhlá politická opatření přijatá v roce 2020 k řešení koronavirové krize zmírnila dopad poklesu objemu produkce na nezaměstnanost ve srovnání s očekávanou reakcí nezaměstnanosti na HDP zaznamenanou v minulosti (viz graf

10)³³. Nárůst míry nezaměstnanosti byl ve většině zemí nižší, než se očekávalo³⁴. Tato zjištění potvrzují dřívější výsledky uvedené v první pololetní zprávě nástroje SURE³⁵.

Přijatá opatření na podporu politiky, včetně nástroje SURE, v roce 2020 účinně ochránila před nezaměstnaností 1,5 milionu lidí. Nižší než očekávaný nárůst nezaměstnanosti lze částečně připsat rozšířenému využívání režimů zkrácené pracovní doby a podobných opatření, zejména v těch členských státech, které využívaly nástroj SURE. Na úrovni jednotlivých zemí platí, že čím vyšší byla částka obdržená prostřednictvím nástroje SURE v roce 2020, tím mírnější byl nárůst nezaměstnanosti (graf 11). Odhaduje se, že tato opatření na trhu práce spolu s dalšími politickými reakcemi na pandemii snížila míru nezaměstnanosti v přijímajících členských státech nástroje SURE přibližně o 1 procentní bod ve srovnání s očekávaným nárůstem nezaměstnanosti. To odpovídá přibližně 1,5 milionu lidí, kteří se během pandemie COVID-19 vyhnuli nezaměstnanosti³⁶.

Vysvětlením, jakým způsobem nástroj SURE účinně přispěl k mírnějšímu nárůstu nezaměstnanosti, se podrobně zabývá první pololetní zpráva o nástroji SURE. Patří mezi ně zlepšení obecné důvěry v celé EU, podpora režimů zkrácené pracovní doby a pobídka k jejich využívání a dále možnost členských států vynaložit na podporu zaměstnanosti a další politiky související s pandemií více prostředků. Z údajů z šetření uvedených v první zprávě vyplynulo, že nástroj SURE hrál svou roli při rozhodování většiny přijímajících členských států o přijetí nového režimu zkrácené pracovní doby nebo o změně stávajícího režimu a některým členským státům umožnil ambicióznější cíle, pokud jde o opatření podobná režimům zkrácené pracovní doby. Nástroj SURE rovněž přispěl k tomu, že členské státy zvýšily míru štědrosti nebo délku svých programů pro udržení pracovních míst, neboť posílil důvěru členských států při přijímání větších půjček a vynakládání větších výdajů, kterou by jinak neměly. Ziskaly přitom úspory na úrokových sazbách, jichž EU dosáhla navzdory jejich nižšímu úvěrovému ratingu.

3.2 Přímý finanční dopad: odhadované úspory na úrokových sazbách

Odhaduje se, že díky finanční pomoci prostřednictvím nástroje SURE ušetřily členské státy celkem 8,2 miliardy EUR na úrokových platbách. Tato částka vychází z prvních sedmi emisí nástroje SURE až do vyplacení dne 25. května 2021, což byla poslední výplata před datem

³³ Citlivost změn v hospodářském růstu na nezaměstnanost je v ekonomické literatuře často označována jako „Okunův zákon“. Okunův zákon je spíše empirickým „obecným pravidlem“ než vztahem založeným na teoretických poznacích. Vyplyvá z něj, že pokles růstu produkce o 2 % až 3 % je spojen se zvýšením míry nezaměstnanosti o jeden procentní bod (viz Okun, A. M., „Potential GNP: Its measurement and significance“ (Potenciální HNP: Jeho měření a význam), Proceedings of the Business and Economic Statistics Section, American Statistical Association, 1962).

³⁴ V Itálii, Řecku a Polsku se míra nezaměstnanosti v roce 2020 dokonce snížila.

³⁵ Naše klíčová zjištění rovněž platí, nahradíme-li změnu míry nezaměstnanosti změnou míry zaměstnanosti (tj. zaměstnanost v poměru k počtu obyvatel v produktivním věku). Tato specifikace představuje způsob, jak opravit změnu v pracovní síle, která ovlivňuje ukazatele nezaměstnanosti. Další podrobnosti viz Evropská komise (2021), *Čtvrtletní zpráva o eurozóně*, oddíl III, svazek 20, č. 2.

³⁶ Zjištění je odvozeno z regresního modelu uvedeného v grafu 11. Ten předpokládá, že skutečná a očekávaná pracovní síla jsou stejné.

podávání zpráv. Odhadované úspory na úrocích se proto s konečnou výplatou pravděpodobně zvýší³⁷. Těchto úspor bylo dosaženo díky tomu, že úvěry nástroje SURE nabízely členským státům nižší úrokové sazby, než jaké by zaplatily, kdyby státní dluhopisy emitovaly samy. Důvodem je úvěrový rating AAA pro EU a likvidita dluhopisů. Tabulka 4 uvádí rozpis úspor na úrocích podle členských států³⁸.

Tabulka 4: Úspory na úrocích podle členských států

Členský stát	Vyplacená částka (mld. EUR)	Průměrné rozpětí	Průměrná splatnost	Úspora na úrocích (mld. EUR)	Úspora na úrocích (% vyplacené částky)
Belgie	8,2	0,06	14,7	0,14	1,7
Kypr	0,6	0,62	14,7	0,06	9,5
Řecko	5,3	0,73	14,6	0,51	9,8
Španělsko	21,3	0,44	14,7	1,59	7,4
Chorvatsko	1,0	1,11	14,3	0,16	15,3
Maďarsko*	0,5	1,28	14,7	0,09	18,0
Itálie	27,4	0,96	14,8	3,76	13,7
Litva	1,0	0,04	14,7	0,00	0,5
Lotyšsko	0,3	0,10	14,6	0,00	1,5
Malta	0,4	0,56	14,6	0,04	8,4
Polsko	8,2	0,35	13,0	0,42	5,0
Portugalsko	5,4	0,47	14,7	0,38	7,1
Rumunsko	3,0	2,27	14,6	0,85	28,4
Slovinsko	1,1	0,23	14,8	0,05	4,3
Slovensko	0,6	0,09	14,9	0,01	1,3
Bulharsko	0,5	0,37	15,0	0,03	6,7
Irsko	2,5	0,11	14,7	0,05	2,1
Česko	2,0	0,23	10,1	0,04	1,9
Estonsko**	0,2	0,0	15,2	0,00	0,0
Celkem	89,6	0,63	14,5	8,18	9,1

Pozn.: Úspory na úrocích jsou vypočteny u jednotlivých dluhopisů a sečteny pro všechna data a splatnosti emise.

* Maďarsko od roku 2020 vydalo pouze dva desetileté a třicetileté dluhopisy denominované v eurech, obojí v listopadu 2020. Rozpětí mezi výnosovou křivkou v národní měně a v eurech bylo s pomocí těchto dvou dluhopisů extrapolováno na jiné splatnosti a jiná data emise.

** Estonsko vydalo pouze jeden nesplacený desetiletý dluhopis, přičemž pro ostatní splatnosti nebyly k dispozici žádné údaje. Předpokládá se, že rozpětí u sociálního dluhopisu EU SURE v těchto ostatních splatnostech se blíží nule.

³⁷ Tyto odhady nezahrnují možné dodatečné účinky, který mohly mít nové mimořádné nástroje včetně nástroje SURE na důvěru hospodářských subjektů a rozpětí úrokových sazeb u státních výpůjček členských států.

³⁸ Další podrobnosti o metodice jsou uvedeny v oddíle III Čtvrtletní zprávy o eurozóně sv. 20, č. 2 (2021).

IV. TRVÁNÍ MIMOŘÁDNÝCH UDÁLOSTÍ, KTERÉ ODŮVODŇUJÍ POUŽITÍ NAŘÍZENÍ SURE

Tento oddíl informuje o trvání mimořádných událostí, které odůvodňují použití nástroje SURE, jak vyžaduje nařízení SURE³⁹.

Nejistota ohledně trajektorie pandemie přetrvává, přičemž v létě se počet případů v členských státech zvyšoval. Zejména varianta delta viru SARS-CoV-2 se rychle rozšířila a pokrok v očkovacích kampaních se v některých zemích zpomalil. Vzhledem k tomu, že souboj mezi infekcemi a očkovaním stále pokračuje, některé členské státy mírně zpřísnily opatření. Podle Evropského střediska pro prevenci a kontrolu nemocí (ECDC) se celková epidemiologická situace v EU k 5. září 2021 vyznačovala vysokou, pomalu klesající mírou hlášení případů a nízkou, avšak pomalu rostoucí mírou úmrtnosti. Počet případů ve věkové skupině 15–24 let, což je nejvíce postižená skupina, nadále klesal, i když u dětí mladších 15 let počet případů stoupá. V několika zemích bylo zaznamenáno zvýšení počtu případů u starších věkových skupin a zvýšily se i ukazatele míry hospitalizací a úmrtnosti⁴⁰. Zkušenosti některých zemí mimo EU s vysokou proočkovaností (např. Izrael, Island) zároveň vyvolávají zásadní otázky ohledně celosvětového tlaku na očkování a výhledu boje proti pandemii COVID-19.

Hospodářské oživení nabylo na dynamice a krátkodobý výhled evropského hospodářství je nyní příznivější, než se jevil na jaře 2021. V prognóze Komise z léta 2021 se prognóza HDP EU zvýšila na 4,8 % v roce 2021 a 4,5 % v roce 2022. Ačkoliv se předpokládá, že úroveň hospodářské aktivity se v posledním čtvrtletí roku 2021 vrátí na úroveň před krizí (4. čtvrtletí 2019), stále má být přibližně o 1 % pod úrovní očekávanou v případě, že by k pandemii vůbec nedošlo, a tempo oživení se zřejmě bude v jednotlivých členských státech lišit. Z nejnovějších důkazů vyplývá, že ve druhém čtvrtletí roku 2021 růst reálného HDP v EU výrazně zrychlil, a to o 1,9 %, čímž předčil očekávání. Ačkoli tempo růstu mírně klesá a přetrvávají cenové tlaky, z nejnovějších šetření (indexy PMI za srpen) se navíc nezdá, že by obavy z šíření varianty delty a přetrvávající problémy s dodávkami brzdily hospodářské oživení.

Nejistota spojená s hospodářským výhledem zůstává vysoká, i když rizika jsou celkově vyvážená. Jedním z jasných rizik je vznik a šíření variant viru. Na oživení by mohlo mít vliv předčasné ukončení politické podpory, stejně jako nerovnoměrné oživení bránící koordinaci politik mezi členskými státy. Výhled by na druhou stranu mohlo zlepšit rychlejší oživení v jiných vyspělých ekonomikách, než se očekává.

Je typické, že oživení na trhu práce pravděpodobně bude zaostávat za oživením objemu produkce. Přestože se ukazatele zaměstnanosti zlepšily, stagnace na trhu práce, která během krize postupně vznikla, je stále značná. Počet osob zaměstnaných v EU v prvním čtvrtletí letošního roku byl o 1,7 % pod úrovní čtvrtého čtvrtletí 2019. V odvětvích vyznačujících se intenzivními kontakty, která byla nejhůře zasažena pandemií, budou na oživení pravděpodobně

³⁹ Ustanovení čl. 14 odst. 1 nařízení SURE. Období dostupnosti nástroje, během něhož může být přijato prováděcí rozhodnutí Rady, skončí v každém případě 31. prosince 2022 v souladu s čl. 12 odst. 3 nařízení SURE. Po tomto datu může Rada tuto podporu podle čl. 12 odst. 4 každých šest měsíců prodloužit (budou-li stále k dispozici finanční zdroje).

⁴⁰ Viz týdenní přehledová zpráva ECDC (35. týden), <https://www.ecdc.europa.eu/en/covid-19/surveillance/weekly-surveillance-report>.

potřebovat nejvíce času. Prognóza Komise z jara 2021 očekávala, že míra nezaměstnanosti zůstane v roce 2022 na úrovni 7 % oproti 6,7 % v roce 2019 za předpokladu, že politická podpora nebude předčasně zrušena.

Oživení bude v konečném důsledku vyžadovat, aby fiskální politika přešla od dočasné mimořádné pomoci, jako je nástroj SURE, k cílenějším opatřením na podporu oživení. Fiskální doporučení Komise z jara 2021 doporučila členským státům, aby v roce 2022 nadále podporovaly oživení, zejména prostřednictvím využití nástroje pro oživení a odolnost na podporu investic a reforem. Tato podpora by měla spočívat mimo jiné v provádění aktivních politik na trhu práce, jako jsou pobídky k zaměstnávání a podpora podnikání, vytváření příležitostí pro rozšiřování dovedností a rekvalifikaci a zvýšená podpora ze strany úřadů práce, jak žádá doporučení o účinné aktivní podpoře zaměstnanosti.

Vzhledem k tomu, že nástroj SURE bude k dispozici i po celý rok 2022, může být nadále využíván k řešení závažných narušení ekonomiky způsobených pandemií COVID-19. V rámci nástroje SURE je k dnešnímu dni k dispozici téměř 6 miliard EUR, což je více, než činí žádosti o navýšení předložené šesti členskými státy počátkem roku 2021.

V. POVINNOSTI PODÁVÁNÍ ZPRÁV PODLE RÁMCE PRO SOCIÁLNÍ DLUHOPISY EU SURE

Tato zpráva jde nad rámec povinnosti podávání zpráv podle nařízení SURE a splňuje rovněž požadavek na podávání zpráv podle rámce pro sociální dluhopisy EU SURE⁴¹. Ten vyžaduje podávání zpráv o rozdělení výnosů z nástroje SURE, druhu výdajů a dopadu nástroje SURE. Ve srovnání s první pololetní zprávou tato zpráva dále rozpracovává relevantní informace pro investory, například o konkrétních příkladech úspěchů (viz rámeček 1) a skladbě zaměstnanců a podniků, které nástroj využívají.

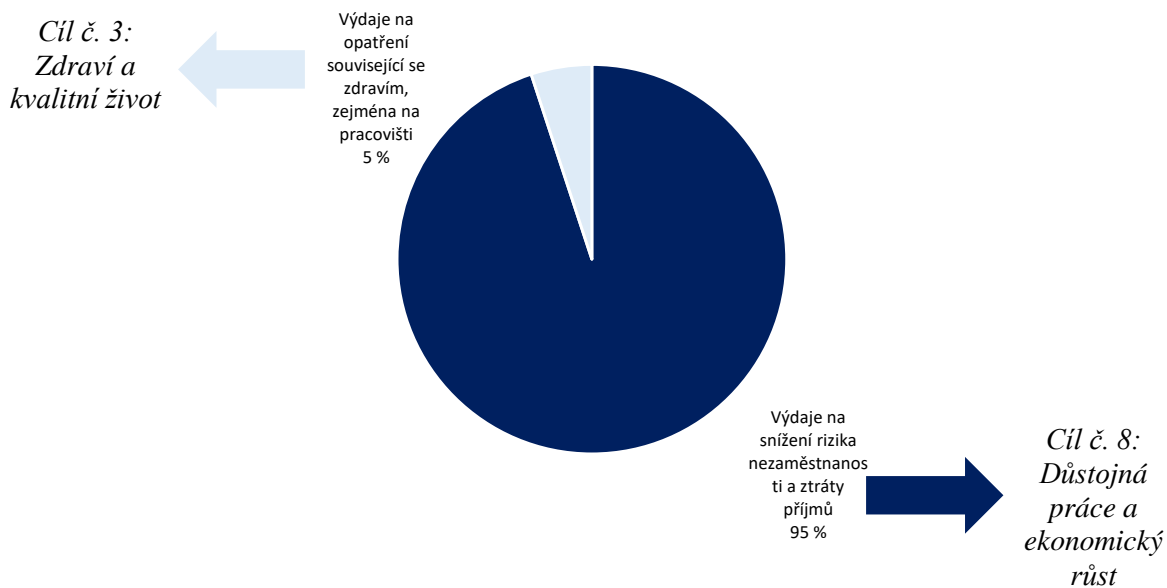
Rozdělení výnosů z nástroje SURE podle přijímajících členských států a podle druhu způsobilých sociálních výdajů je uveden v oddílech 1.1 a 2.2. V srpnu 2021 bylo členským státům vyplaceno 95 % z přidělených 94 miliard EUR, přičemž 90 % z této částky již bylo vynaloženo. Nově se uvádí rozdělení výdajů podle režimů zkrácené pracovní doby a podobných opatření.

Veřejné výdaje z nástroje SURE jsou rovněž dobře sladěny s cíli udržitelného rozvoje OSN. Nejdůležitějšími z nich jsou cíl č. 3 (Zdraví a kvalitní život) a cíl č. 8 (Důstojná práce a ekonomický růst). Graf 12 uvádí rozdělení veřejných výdajů z nástroje SURE podle způsobilých sociálních výdajů, jak se uvádí v rámci pro sociální dluhopisy: 95 % je vynaloženo na snížení rizika nezaměstnanosti a ztráty příjmů a 5 % na opatření související se zdravím. Tyto kategorie jsou úzce spjaty s cíli udržitelného rozvoje č. 3 a 8, jak ukazuje graf 12.

⁴¹ Rámec pro sociální dluhopisy EU SURE vymezuje standard, který investorům zaručuje, že dluhopisy EU vydané v tomto rámci se týkají projektů, které slouží skutečnému sociálnímu účelu. Rámec je proto v souladu se zásadami sociálních dluhopisů asociace ICMA.

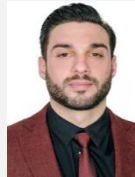
Informace o dopadu nástroje SURE obsahují oddíly 2.3 a 3.1. Odhadovaný počet osob a podniků podporovaných nástrojem SURE v roce 2020 se od první zprávy o nástroji zvýšil, a to díky tomu, že se zlepšilo podávání a aktualizace zpráv ze strany členských států. Nástroj SURE přispěl k ochraně téměř 1,5 milionu pracovních míst, která byla zachráněna v roce 2020, jak je uvedeno v oddíle 3.1. Členské státy nyní také ušetřily přibližně 8,2 miliardy EUR na platbách úroků.

Graf 12: Rámec pro sociální dluhopisy a mapování cílů udržitelného rozvoje

Rámeček 1: Příklady úspěchů nástroje SURE⁴²

Vnitrostátní výdaje na režimy zkrácené pracovní doby a podobná opatření podporovaná nástrojem SURE pomohly malým firmám a podnikatelům v celé EU. V tomto rámečku jsou popsány dva individuální příklady úspěchu.

Řecko

Dimitris Kapothanasis je majitelem fitness centra v Peramě nedaleko Atén. Pro něj i mnoho dalších v tomto oboru znamenala koronavirová krize mimořádně obtížné období. Fitness centra byla zavřena kvůli riziku, že se mohou stát ohnisky přenosu viru, takže jejich vlastníci, zaměstnanci a osobní trenéři přišli dočasně o práci.

„Fitka v Řecku jsou jedním z odvětví, která utrpěla obrovské finanční ztráty, protože jejich vlastníci jsou od února 2020 bez jakýchkoli příjmů.“

Díky mimořádným vnitrostátním opatřením podporovaným v rámci programu SURE pobírali zaměstnanci fitness center zvláštní příspěvek a byly za ně placeny příspěvky na sociální zabezpečení po celou dobu, co byli bez práce. Vlastníci fitness center jako Dimitris a mnoho dalších, například Kleanthis Varelas z Megary a Jorgos Xyros z Atén, byli navíc osvobozeni od placení nájemného, daní a pojištění a od úvěrových závazků.

Finanční podpora EU pomohla mnoha řeckým fitness centrům odolat krizi a Dimitris konečně vidí světlo na konci tunelu. Generální tajemník řecké asociace fitness center Doros Kleovulu je s programem SURE rovněž spokojen. Podle něj ho mnozí v tomto obtížném období uvítali.

„Různá podpůrná opatření pomohla odvětví fitness přežít tam, kde dopad krize byl a stále je velmi značný. Podle nás EU v této výzvě plně obstála.“

Itálie

Bruno Gili je předsedou společnosti Termomacchine se sídlem v Turíně, která se specializuje na navrhování, výstavbu a prodej speciálních systémů vytápění využívajících elektromagnetickou indukci – proces vytváření elektrického proudu pomocí magnetického pole.

Společnost Termomacchine byla založena v roce 1976 jako rodinný podnik a nikdy předtím nepotřebovala pro svou činnost vládní podporu. Koronavirová krize však vše změnila.

„V důsledku pandemie se objem objednávek prudce snížil. Pokud jde o velké objednávky, ty skončily v březnu 2020.“

Společnost naštěstí dostává veřejnou podporu, z níž vyplácí mzdy zaměstnancům, i když stále fungují jen asi na 40 % plné kapacity. Bruno má však jasno v tom, že podpora od EU je během krize neocenitelná.

„Jsme si naprosto jistí, že bez této pomoci by naše země nebyla schopna podporovat podniky a pracovníky, jako tomu bylo doposud.“

⁴² Další příklady úspěchů nástroje SURE naleznete zde: https://ec.europa.eu/info/strategy/recovery-plan-europe/recovery-coronavirus-success-stories/jobs-and-economy/shoring-up-economy-across-EU_cs.

PŘÍLOHA

Příloha 1: Podrobnější informace o vnitrostátních opatřeních

Tabulka A1: Vývoj režimů zkrácené pracovní doby nebo subvencování mzdových nákladů v zemích využívajících nástroj SURE

Země	Druh	Pokračování/ ne	(Plánované) datum ukončení	+/-/= míra štedrosti
Belgie	zkrác. prac. doba	probíhá	30. září 2021	=
Bulharsko	zkrác. prac. doba	probíhá	31. července 2021	-
Chorvatsko	zkrác. prac. doba	probíhá	31. prosince 2021	-
Kypr	zkrác. prac. doba	probíhá	říjen 2021	+
Česko	zkrác. prac. doba	ukončeno	Červen 2021 (hlavní režim) / říjen 2021 (ustanovení týkající se pracovníků v karanténě). Kromě toho byly přijaty nové trvalé režimy zkrácené pracovní doby, které mohou být ve výjimečných situacích aktivovány.	+
Estonsko	zkrác. prac. doba	ukončeno	květen 2021	-
Řecko	zkrác. prac. doba	probíhá	31. září 2021	-
Irsko	subvence mzdových nákladů	probíhá ⁴³	31. prosince 2021	+
Itálie	zkrác. prac. doba	probíhá	1. července 2021 (běžný režim) / 31. prosince 2021 (podniky, které jsou nezpůsobilé nebo vyčerpaly práva pro běžný režim)	-
Lotyšsko	zkrác. prac. doba	ukončeno	červen 2021	+
Litva	zkrác. prac. doba	probíhá	31. srpna 2021	+
Malta	subvence mzdových nákladů	probíhá	31. prosince 2021	-
Polsko	zkrác. prac. doba	ukončeno	30. června 2021	+
Portugalsko	zkrác. prac. doba	probíhá	Do konce měsíce, ve kterém jsou na základě legislativního nebo správního rozhodnutí zavedena opatření omezující hospodářskou činnost v rámci pandemie COVID-19.	+
Rumunsko	zkrác. prac. doba	probíhá	3 měsíce po ukončení stavu pohotovosti (tento stav se každý měsíc prodlužuje – v současné době do 12. září 2021)	=
Slovensko	zkrác. prac. doba	probíhá	Prosinec 2021	+
Slovinsko	zkrác. prac. doba	probíhá	30. září 2021	=
Španělsko	zkrác. prac. doba	probíhá	30. září 2021	+

Pozn.: Míra štedrosti režimů zkrácené pracovní doby se posuzuje bez dalšího zkoumání podle zákonných změn v rozsahu a výši podpory příjmu.

⁴³ Od 1. září 2020 probíhá irský režim subvencování mzdových nákladů, i když s odlišnými specifikacemi, než má režim podporovaný z nástroje SURE.

Příloha 2: Podrobnější informace o transakcích a výplatách v rámci nástroje SURE

Tabulka A2: Klíčové statistické údaje o výpůjčkách EU v rámci nástroje SURE (v EUR)

	SURE č. 5	SURE č. 6		SURE č. 7	
Tranše	15 let	5 let	25 let	8 let	25 let
Výše dluhopisu	9 miliard	8 miliard	5 miliard	8,137 miliardy	6 miliard
Výnos	0,228 %	-0,488 %	0,476 %	0,019 %	0,757 %
Rozpětí	MS – 4 b. b.	MS – 14 b. b.	MS + 1 b. b.	MS – 2 b. b.	MS + 17 b. b.
Rozpětí vůči Bundu (b. b.)	33,4	20	34,4	31,5	40,6
Rozpětí vůči OAT (b. b.)	-2,6	3,1	-11	-1,2	-21
Koncese na novou emisi	2	1,5 b. b.	1,5 b. b.	2 b. b.	2,5 b. b.
Celková poptávka investorů	86 miliard	46,5 miliardy	40 miliard	51,2 miliardy	37,5 miliardy

Pozn.: Tyto statistiky se týkají výpůjček Komise jménem Unie. Koncese na novou emisi se vztahuje na prémii placenou investorům, kteří nakupují novou emisi dluhopisu, nad rozpětí, s nímž se příslušné dluhopisy podle předpokladů budou obchodovat na sekundárním trhu.

Tabulka A3: Výplaty členským státům v rámci nástroje SURE (v miliardách EUR)

Země	Celk. výše úvěru	1. emise EU SURE Transakce: 20. 10. 2020 Výplata: 27. 10. 2020			2. emise EU SURE Transakce: 10. 11. 2020 Výplata: 17. 11. 2020			3. emise EU SURE Transakce: 24. 11. 2020 Výplata: 1. 12. 2020	4. emise EU SURE Transakce: 26. 1. 2021 Výplata: 2. 2. 2021			5. emise EU SURE Emise: 9. 3. 2021 Výplata: 16. 3. 2021	6. emise EU SURE Emise: 23. 3. 2021 Výplata: 30. 3. 2021			7. emise EU SURE Emise: 18. 5. 2021 Výplata: 25. 5. 2021			Celková vyplacená částka	% z celkového požadavku	Prům. splatnost		
		10 let	20 let	celkem	5 let	30 let	celkem	15 let	7 let	30 let	celkem	15 let	5 let	25 let	celkem	8 let	25,6 roku	celkem					
Belgie	8,2							2,0	1,3	0,7	2,0				1,3	0,9	2,2	1,1	0,9	2,0	8,2	100,0 %	14,7
Bulharsko	0,5																	0,3	0,2	0,5	0,5	100,0 %	15,0
Chorvatsko	1,0				0,3	0,2	0,5					0,5									1,0	100,0 %	14,3
Kypr	0,6				0,2	0,1	0,3		0,2	0,1	0,2							0,1	0,0	0,1	0,6	100,0 %	14,7
Česko	2,0											1,0		1,0							2,0	100,0 %	10,1
Estonsko	0,2														0,1	0,1	0,2				0,2	100,0 %	15,0
Řecko	5,3				1,0	1,0	2,0		0,7		0,7				1,6	0,9	2,5				5,3	100,0 %	14,5
Maďarsko	0,5							0,2	0,2	0,1	0,3										0,5	100,0 %	14,7
Irsko	2,5													1,3	1,2	2,5					2,5	100,0 %	14,7
Itálie	27,4	5,5	4,5	10,0	3,1	3,4	6,5		4,5		4,5	3,9		0,7	1,2	1,9		0,8	0,8		27,4	100,0 %	14,8
Lotyšsko	0,3				0,1	0,0	0,1		0,0	0,0	0,1							0,1	0,0	0,1	0,3	100,0 %	14,6
Litva	1,0				0,2	0,1	0,3					0,3						0,2	0,2	0,4	1,0	100,0 %	14,7
Malta	0,4				0,1	0,0	0,1					0,1						0,1	0,1	0,2	0,4	100,0 %	14,6
Polsko	11,2	1,0	0,0	1,0					2,6	1,7	4,3			1,4		1,4		1,1	0,5	1,6	8,2	73,3 %	13,0
Portugalsko	5,9							3,0										1,5	0,9	2,4	5,4	91,2 %	14,6
Rumunsko	4,1							3,0													3,0	73,2 %	14,6
Slovensko	0,6							0,3				0,3									0,6	100,0 %	14,9
Slovinsko	1,1				0,2	0,0	0,2		0,5	0,4	0,9										1,1	100,0 %	14,8
Španělsko	21,3	3,5	2,5	6,0	2,9	1,2	4,0			1,0	1,0	2,9		2,4	1,7	4,1		1,9	1,4	3,4	21,3	100,0 %	14,7
Celkem	94,3	10,0	7,0	17,0	8,0	6,0	14,0	8,5	10,0	4,0	14,0	9,0	8,0	5,0	13,0	8,1	6,0	14,1			89,6	95,1 %	14,5